

endog billigere paa Værftet. Jeg veed nok, at man vil kunne gjøre den Indvending, at det dels skal være et Passagerfisk og dels et Hjulfskib, men Værftet har jo netop i sin tekniske Konsulent en Mand, der kender begge Dele, og jeg antager, at det vil kunne bygges fuldt saa godt og fuldt saa billigt paa Værftet som paa et privat Værft. Jeg vilde ikke lægge nogen afgjørende Vægt derpaa under andre Forhold, men paa en Tid, da der ligger saa stor Vægt paa, at Arbejderne udføres paa Værftet, og paa en Tid, da jeg ikke veed af, at der paataendes udført Andet paa Værftet end de to store pantrede Markværdigheder, som jeg for lidt siden har omtalt, og som jeg haaber ikke vilde blive udførte, er det ret naturligt, at vi ere gaaede den Vej med Hensyn til Kongens Skib. Med Hensyn til Post Nr. 188 er det en Selvfølge, at Udvalgets Flertal ikke kan gaa ind paa dette Forlangende, da det derved vilde komme i Strid med den Stilling, som Flertallet hidtil har indtaget med Hensyn til Spørgsmaalet om Organisationslovens Behandling, hvor man krævede, at Kabinetter og Underofficerer skulde øves i det samme Skib. Posterne 189—202 antager jeg ikke, at jeg behøver nærmere at omtale; derimod skal jeg sige et Par Ord om Forslaget under Nr. 203 angaaende Dmposteringen. Jeg skal med det Samme med Hensyn til Fyrvesenet bemærke, at jeg tror, at den ærede Minister vil anerkjende, at Folkethinget har været meget rundhaandet. Denne Rundhaandethed har tildels sin Grund i det Forhold, der har været til Udlandet, og de bekjendte Forhandlinger om et Skib paa Gjedser Rev, og lignende om ikke egentlige Forpligtelser, saa dog i ethvert Tilfælde moraliske Forpligtelser, der kunne paahvile Landet med Hensyn til Fyrvesenet paa Dueodden. Den første Tanke i Udvalget var at opnaa nogen Beparelse ved at opgive Fyret paa nordre Røn ved Læsø, men derigjennem vilde man altsaa være naaet til at opgive det Fyr, der har særlig Betydning for vore danske Søfarende, til Fordeel for andre Fyrindretninger, der have mindre Betydning for den danske Skibsart, men mest for den fremmede; det forekom os ikke at være rigtigt, og da det Hele ikke er nogen overordentlig stor Sum, er Udvalget gaaet til at foreslaa ikke i Navn at gjøre nogen Nedsettelse paa Fyrvesenets Konto, idet man ikke binder sig til i Fremtiden at være lige saa flot hvert Navn. — Vædringsforslaget under Nr. 182 angaar Udflydningsapparater for Whiteheadske Torpedoer. Grunden til, at man har ment at maatte modsætte sig dette Apparat, som skulde anbringes i det ny Skib „Helgoland“, er den, at „Helgoland“ som bekjendt er forsynet med en Spore; dette vil altsaa have til Følge, at de Whiteheadske Udflydningsapparater ikke kunne anvendes i Forstævnen, men maa anbringes paa Siden af Forstævnen. Efter de Prøver og Erfaringer, der andetsteds ere gjorte med Hensyn til Whiteheadske Torpedoers Udflydning fra Skibet

under Vandet, har det viist sig, i det Mindste efter hvad der foreligger Offentligheden bekjendt gjennem Referater i Times, at denne Udflydning, naar den ikke foregaar lige fra selve Stævnen, er i allerhøieste Grad usikker, idet Torpedoen drives bort af Vandet og kommer til at gaa en Vej, som man ikke har beregnet eller ikke kan beregne. Undervandsudflydningen af Torpedoer er jo overhovedet, efter hvad man ogsaa har kunnet se af de Oplysninger, der ere meddelte Udvalget af Regjeringen, ikke noget Almindeligt; man har tidligere holdt paa Udflydningen af Torpedoer fra Dækket, og det er kun enkelte Marinere, der have begyndt med Undervandsudflydninger, og naar man læser den Betænkning igjennem, der findes om Kanonbaadene, er man meget i Tvivl om, hvorledes man skal stille sig til de Whiteheadske Torpedoer. Kanonbaadsbetænkningen ender med en Hensigt om at tænke nærmere over Sagen. Jeg siger kun dette, fordi det er muligt, at Kanonbaadene slet ikke blive paabegyndte, idet der er tilføjet den Bemærkning, at før man er kommen til et Resultat om, hvor Udflydningsapparatet skal stilles, kan det ikke hjælpe at begynde paa at bygge Skibet, da man altid bygger Forstævnen først; og det er da muligt, at man inden, Bygningen bliver paabegyndt, er kommen til et andet System af Kanonbaade, saa at man slet ikke staar fare for at faae begyndt paa dem. Af disse Udtalelser i Kanonbaadsbetænkningen fremgaar, at Erfaringerne med Hensyn til Udflydningen af Torpedoer under Vandet ere saa og kun tilfredsstillende i hvert Tilfælde med Hensyn til den Udflydning, der har fundet Sted fra Stævnen, hvorimod Udflydningen fra Siden af Stævnen er af meget tvivlsom Nytte og maa ske skadelig. Derom har der, saa vidt mig bekjendt, ikke været foretaget Forsøg herhjemme, men Resultatet af Forsøgene i Udlandet taler ubetinget mod at anbringe saadanne Udflydningsapparater, naar de ikke anbringes lige midt i Stævnen. Dette er Grunden til, at Udvalget har foreslaaet at negte denne Post.

Jeg har nu ikke Mere at tilføje med Hensyn til selve Vædringsforslagene. Derimod har jeg et Par Bemærkninger at gjøre med Hensyn til selve Betænkningen. Der er to Numre, som jeg kommer til lidt nærmere at omtale, det ene under Nr. 164, og det andet under Nr. 168. — Nr. 164 vedrører, som den ærede Minister vil have set, „Lidskrift for Søværn“. Det har været Udvalget bekjendt, at den ærede Minister for nogen Tid siden har tilsendt samtlige kommanderende Militære — jeg tror med Undtagelse af Bornholms Væbning — og baade Reserven og Forstærkningen en Skrivelse om, at man i Krigsministeriet ikke ønskede, at de udtalte sig om militære Forhold. Det har vakt nogen Opmærksomhed her paa Rigsdagen; jeg kan sige, at adskillige Medlemmer her, som Følge af denne Skrivelse,